

Detaljer om postbefordran. Posttaxor.

Den ridande posten gick avsevärt fortare än den gående. Tiden för postbefordran i äldre tider beräknades för sträckan Stockholm-Härnösand till sex dygn, till Umeå c:a åtta dygn och till Uleåborg i Finland till 21-24 dygn. På 1820-talet minskades färdtiden Stockholm-Haparanda med 2-3 dagar. Ett påbud från 1687 bestämde tiden 1,5 timme per mil jämte en halv timmes uppehåll i städerna. Detta innebar, att posten Stockholm-Härnösand tog fem dygn. Postmängden var dock så ringa, att norr om Härnösand kunde posten få bli liggande i veckotal, till dess det ansågs lönande att frakta den.

Till att börja med kunde portoavgiften betraktas som en expeditionavgift, som tillföll postförvaltaren. Taxan för brev berodde på avståndet och varierade år 1643 mellan 1 och 10 öre silvermynt per lod (13,3 g) å sträckan Stockholm-Torneå. Snart nog framfördes den tanken, att poströrelsen borde bli självbärande, ja rentav medföra vinst för staten. Underhand blev också postverket ett statsmonopol.

Under de följande århundradena upprättades ett stort antal brevtaxor, av vilka här ges några exempel för sträckan Stockholm-Härnösand:

Taxa per lod år	1645	3 öre silvermynt
» » » »	1693	4 » »
» » » »	1707	4 » »
» » » »	1747	6 » »
» » » »	1786	14 styver = 14 öre silvermynt
» » » »	1830	7 skilling (1 riksdaler = 48 skillingar)

År 1855 infördes ett enhetsporto jämte frimärken. Den nya brevtaxan 1855 blev för enkelporto om $1\frac{1}{4}$ lod 4 skilling och för dubbelporto om $2\frac{1}{4}$ lod 8 skilling. Detta ändrades 1858 till 12 respektive 24 öre. Vid ingången av år 1863 ändrades viktsystemet, och den enkla brevvikten bestämdes till 4 ort (17 g). För brev om 4-7 ort betalades dubbelt porto. Under de sista 100 åren har taxorna ändrats många gånger.